

# శేషప్రశ్న

—పి. సుబ్బలక్ష్మి

కాలింగ్ బెల్ నొక్కానేగాని కానిసమ  
యంలో వచ్చానేమోనని కాస్త భయ  
పడ్డాను.

“రా; రా.. నుంచి సమయానికి వచ్చావు... ఈ ఉద్యోగం కూడా దొరక్క పోతే యింక నేను బ్రతకవంటూ యెలా మాట్లాడుతున్నాడో చూడు’ అంటూ రవి తల్లి తలుపు తీసి ఆహ్వానించడంతో లోపలికి వెళ్ళాను. రవి సోఫాలో మోకాళ్ళ మీద మోచేతులానించి, రెండు చేతుల మధ్య ముఖాన్ని కప్పకుని కూర్చుని వున్నాడు.

‘మవ్వైనా వాడికి కాస్త ధైర్యం చెప్పి సారఫీ!’ జావకమ్మగారి మాటలకి రవి ప్రక్కగా వెళ్ళి సోఫాలో కూర్చుని భుజం మీద చెయ్యి వేశాను. ‘రవి.. మొన్నవేదో కంపెనీలో క్లర్కు పోస్టుకి అప్లై చేశావు కదా? ఏమైంది?’ అన్నాను. రవి కళ్ళెత్తి నా వైపు చూశాడు... ఆ కళ్ళ నిండా నిరాశ గూడుకట్టుకుని వుంది... “ఉన్నదొక్క వేకెప్పీ... దానికి తొంభై ఆరుగురు వచ్చారు ... వ్రాత పరీక్షలో పెల్లెక్టుయవ వాళ్ళ పేర్లు విన్నవే బోర్డు పెట్టారు. అందులో నా పేరు మెరిట్లో రెండవ స్థానంలో వుంది. కాని, ఏం లాభం? ఎవరో పి. రామారావుట! అతని పేరు మొదట వుంది. రేపు ఇంటర్వ్యూలు. అతనుగాని ఇంటర్వ్యూకి హాజరైతే వాకీ ఉద్యోగం కూడా రాదు. చేతికొచ్చిన అవకాశం అతనినెందుకు వదులుకుంటాడు చెప్ప? అందుకే ఇంక ఈ ఉద్యోగం నాకు రాదని తేలిపోయింది. నేను ఇంటర్వ్యూకి కూడా వెళ్ళదలచుకోలేదు” అన్నాడు బాధగా.

“చూడు సారఫీ! ఆ తెలివితక్కువ మాటలు.. ఏదైనా ఆటంకం వచ్చి ఆ అబ్బాయి రేపు ఇంటర్వ్యూకి రాలేదనుకో. ఏడికి ఉద్యోగం వచ్చే అవకాశం వుంది కదా? మవ్వైనా చెబితే ఏంటాడేమో చెప్ప. వెయ్యి దేముళ్ళకి మొక్కుకుంటున్నాను ఈ ఉద్యోగం ఏడికే రావాలి” జావకమ్మగారి మాటలకి కించిదాళ్ళర్యపోయాను. అంటే...? ఈవిడ పరీక్షంగా ఆ ‘రామారావు’కి ఉద్యోగం రాకూడదని కోరుకుంటున్నట్లా?

ఒక అరగంట రవికి ధైర్యం చెప్పి ఇంటికి వచ్చేశాను.  
\* \* \* \* \*

రాతి వది గంటలయింది. అమ్మా, నాన్న ఏదో దీర్ఘంగా చర్చించుకుంటున్నారు. నాన్నగారు “వద్దు... అలా బాగుండదు” అంటున్నారు. అమ్మ “సర్వాలేదు... కాలాల్ని బట్టి మనం కూడా మన వద్దతులని మార్చుకోవాలి. ముక్కు నూటిగానే పోతామంటే కొన్ని పనులు జరగవు” అని వచ్చజెప్పడానికి ప్రయత్నిస్తోంది. ఇంటికి పెద్ద కొడుకుని కదా అంటే ముట్టువట్టుంటే బాగుండదని నేనూ వెళ్ళి కూర్చున్నాను వాళ్ళ ప్రక్కనే. నేను అడగక్కర్లేకుండానే అమ్మ నాకు విషయమంతా వివరించింది.

“మీ చెల్లెలుకి నుంచి సంబంధం వుందిరా. వెళ్ళి మాట్లాడమంటుంటే.. నాళ్ళు రెండు రోజుల క్రితమే ఏదో సంబంధం చూసుకుని వచ్చారు... అమ్మాయి కూడా వచ్చింది... రేపో మాపో ముహూర్తాలు కూడా పెట్టు కుంటారు... ఇప్పుడు వెడితే ఏం బాగుంటుందంటారు మీ నాన్నగారు. బాగుండే దేమిటి? మన లలితకి అన్ని నిద్రలా తగిన సంబంధం. అన్నీ ఆస్తీ నుంచి ఉద్యోగం, చక్కని రూపురేఖ... ఇవన్నీ వున్న సంబంధం కోసం రెండేళ్ళుగా చెప్పరిగేలా తిరుగుతున్నా దొరుకుతోందా చెప్ప? ఆస్తీ వుంటే, నుంచి ఉద్యోగం వుండదు. ఈ రెండూ వుంటే అబ్బాయి వచ్చడం లేదు. అదేదో మనకి ముందు తెలిస్తే అసలు నాళ్ళు ఆ సంబంధం కోసం వెళ్ళకుండా మన లలితకే పెటిల్ చేసుకునేవాళ్ళం. ఎందుకో నాకు మాత్రం గట్టి నమ్మకముంది. నాన్నగారు వెళ్ళి మరో అయిదో, పదో (నేను) ఎక్కువ ఇస్తానుని ఆక చూసిస్తే నాళ్ళు తప్పక వస్తారని... డబ్బుకి లొంగి వాళ్ళవరుం

4-5-96 ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర వార్తా పత్రిక వారం 30

టారు చెప్పి? ఇంతకీ 'పెళ్ళి మాపులు' అయ్యాయి తప్ప విశ్వయ తాంబూలాల పుచ్చుకోలేదు. ఈ రోజుల్లో పీటల మీద పెళ్ళిళ్ళే ఆగిపోతున్నాయి. ఇదొక లెక్కా?" గుక్క త్రవ్వకోకుండా అమ్మ చెప్పిన తీరు చెల్లెలికి 'ఆ' సంబంధం కుదరాలని అమ్మకి ఎంత పట్టుదలగా వుందో తెలియజెప్పటోంది.

చివరికి మా నాన్నగారిని 'ప్రయత్నం చెయ్యడంలో వస్తం లేదు కదా?' అనే స్థితికి తీసుకువచ్చింది.

రవి ఇంట్లో జరిగిన సంఘటనకీ, ఇప్పుడు మా ఇంట్లో జరిగిన ఈ ఉదంతానికీ సాదృశ్యం కనిపించి వాలో నేనే నవ్వుకున్నాను.

\*\* \*\* \*

ఆ రోజు శనివారం. నేను ఆఫీసు నుండి తిరిగివస్తూ వుండగా ప్రక్కంటే అభిలాష్ పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చాడు... "అంకుల్ ఈసారి రవింగ్ రేవోలో నేను ఫస్టు వచ్చాను... తెలుసా? ఇదిగో చూడు ఈ కవ్ ఇచ్చారు" అన్నాడు చేతిలోని కవ్ చూపిస్తూ.

"వేరీ గుడ్.. ఎప్పుడూ సెకండ్, థర్డ్ వచ్చేవాడివి ఈసారి చూశావా పట్టుదలతో కృషి చేస్తే ఎలా ఫస్టు వచ్చావో?" అన్నాను అభిలాష్ నీవు మీద మెచ్చుకోలుగా తడుతూ. వాడు ఇచ్చిన సమాధానానికి మాత్రం నా తల తిరిగిపోయింది.

"అదేం కాదంకుల్... నేను ముందే చెప్పానుగా ఆ రాముగాడు సోటీలో వుంటే ఫస్టు వాడికే వస్తుంది... చాలా ఫాస్ట్ గా పరుగెడతాడు. అందుకే ఈసారి వాడిని సోటీకి రాకుండా చెయ్యమని దేవుడికి దండం పెట్టుకున్నాను. గమ్మత్తుగా ఏమైందో తెలుసా? నిన్న బస్సు దిగుతున్నప్పుడు ప్రొక్కీసలాటలో క్రిందపడి సోతే సాసం వాడి కాలికి ప్రాక్చర్ అయింది! వారం రోజుల దాకా కట్టు విప్పరట! అందుకే నాకు ఫస్టు ప్రయిజ్!"

అభిలాష్ వెళ్ళిపోయాడు కాని, వాలోని కేషు ప్రశ్న మళ్ళీ తలెత్తింది.

\*\* \*\* \*

ఇప్పుడు నాకు పెళ్ళి అయింది. ఇద్దరు పిల్లలు. ఉద్యోగరీత్యా హైదరాబాద్ ట్రాన్స్ఫర్ మీద వచ్చి ఇళ్ళ వేటలో పడ్డాను. నాకు ఆఫీసుకి దగ్గరగా, పిల్లల స్కూలుకి, బజారుకి అన్నింటికీ అందుబాటులో వుండే ఏరియాలో ఇల్లు ఖాళీ వుందని తెలిసి వెళ్ళాను. కానీ, నా దురదృష్టం... ఒక్క గంట క్రితం ఎవరో వచ్చి ఎడ్యూన్ ఇచ్చి తాళం వేసుకుని వెళ్ళారని చెప్పాడు ఓవరు.

పది రోజులు వెతకగా, వెతకగా దొరికిన ఈ ఇల్లు కూడా చేజారిపోతున్నందుకు మనవంతా సాడైపోయింది. అప్పటికే ఫామిలీలో నా ఫ్రెండ్ ఇంట్లో తిప్పవేసి పదిహేను రోజులవుతోంది.

రాత్రి పడుకోబోయే ముందు మా శ్రీమతి అడిగిన ప్రశ్నకు గతుక్కు మన్నాను — "ఏదైనా కారణం వల్ల ఆ తాళం వేసుకున్న వాళ్ళు రాకపోతే మనకి ఆ ఇల్లు దొరికినట్టే కదండీ... దేముడికి గట్టి దండం పెట్టండి... నేనూ తిరుపతి వస్తానని మొక్కుకున్నాను."

శ్రీమతి ఆలోచన తప్పని తెలిసినా, తప్పనిసరి అని మాత్రం నా మనసు కప్పించింది. పడుకోబోయే ముందు చేసే దైన ప్రార్థనలో ఆ 'కోరిక' చోటుచేసుకుందని వేరే చెప్పాలా?

\*\* \*\* \*

రవికి ఉద్యోగం వచ్చి ఇప్పుడు పెద్ద ఆఫీసరు రాంకులో వున్నాడు... కానీ, ఆ రోజు ఇంటర్వ్యూకి వస్తున్న పి. రామారావు యాక్సిడెంట్లో శాశ్వతంగా రవి ప్రోవోలో మంచి తప్పకున్నాడని తెలిస్తే (మనసున్న) ఏ మనిషికైనా ఏ మూలో కలుక్కుమనక మానుతుందా?



మా చెల్లాయి లలిత 'ఆ సంబంధం' చేసుకుని పట్లా పాపంతో పోయిగా వుంది. మరి ఆ సంబంధం తప్పిపోయిన అమ్మాయి సంగతి ఎవరైనా ఆలోచించారా? 'తాంబూలాల' వరకు వచ్చిన సంబంధం తప్పి పోయిందంటే అమ్మాయిలో ఏదో లోపం వుందని 'లోకం' పుకారు పుట్టించింది. ఫలితంగా ఆమె ఈ రోజు జీవచ్ఛవంలా బ్రతుకుతున్న వలకై ఏళ్ళ కవ్య!

ఇంక అభిలాష్ సంగతి! తను ఫస్టు రావాలంటే ఎప్పుడూ ఫస్టు వచ్చే 'రామూ' సోటీలో సాల్తోకుండా వుండాలని దండం పెట్టుకున్నాడే కాని తను ఇంకాస్త పట్టుదలతో ప్రయత్నిద్దామని ఆలోచించలేదు.

మరి నేను? నేను కూడా అందుకు అతీతుడిని కాను. నేనూ మనిషివే కదా? మూడేళ్ళుగా ఈ ఇంట్లో అన్ని సుఖాలు అనుభవిస్తున్నాను... కాని, నా కంటే ముందు అడ్వాన్స్ ఇచ్చిన వ్యక్తి ఆ ఊరు వచ్చిన ముహూర్తాన వున్న ఒక్క కొడుకు ఆకాల మరణం చెందాడనే బెంగతో మళ్ళీ తిరిగి ట్రాన్స్ఫర్ కి పెట్టుకుని వెళ్ళిపోయాడని మీకు చెప్పకపోతే అది ఆత్మవంచనే అవుతుంది.

వాటికీ, నేటికీ నాకు జవాబు దొరకని ప్రశ్న ఒక్కటే! ఒక వ్యక్తి బాగుపడాలంటే... మరొక వ్యక్తి చెడిపోవాలా? ఒక వ్యక్తి లాభం పొందాలంటే మరో వ్యక్తి నష్టపోవాలా? ఎక్కడుంది లోపం? వ్యవస్థలోనా? మానవుడి ప్రవృత్తిలోనా?

'నా' అనే పదాన్ని ఏ వాళ్ళకే పరిమితం చేయక అలా అలా విశ్వమంతా వ్యాపింపచేసినవాడు ఏ ప్రశ్నకి సమాధానం తప్పకుండా దొరుకుతుంది... ఎవరో కాదు ... వాలోని అంతరాత్మ వొక్క చెబుతోంది.. విజయేనేమో?

4-5-90 ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య నాటకాల సంకలనం